

Tervetuloa Tietotunnille!

Tutkitaan tabletin toimintoja

A

Tavoitteena tänään:

- Saada lisää tuntumaa tabletin käyttöön
- Opetella sovellusten hallintaa
  - Esim. kamera, kuvat, Internet, sähköposti
  - Sovellusten lataaminen ja poistaminen

Mikä on tabletti = tablettitietokone, taulutietokone, pädi

- Muistuttaa muita tietokoneita ja älypuhelinta
- Joihinkin malleihin saatavilla langattomia näppäimistöjä ja hiiriä
- Tableteissa on kamera, mutta kuvanlaatu vaihtelee
- Tableteissa ei ole cd- tai dvd-asemaa, eikä yleensä puhelinominaisuutta
- iPadiin voi liittää kuulokkeet ja mikrofonin
- Akku kestää n. 10 tuntia käytöstä riippuen, Laitteen mukana tulee laturi ja latauskaapeli
- Käyttö vaatii yleensä käyttäjätunnusta, esim. Apple ID tai Google-tili

Tabletilla tehdään samoja asioita kuin, pöytätietokoneella, kannettavalla tai älypuhelimella

- Netti
- Sosiaalinen media
- Kalenteri
- Muistiinpanot
- Kartat ja navigointi
- Valokuvaus
- Valokuvien käsittely
- Musiikin ja radion kuuntelu
- Kuvapuheluiden käyttö (esim. Skype, Facetime)
- TV-ohjelmien ja videoiden katselu
- Pelien pelaaminen
- E-kirjojen lukeminen
- Dokumenttien ja esitysten laatiminen

Tabletti yhdistyy verkkoon langattomasti

- Lähiverkon (= wifi, wlan) kautta.
Esim. kirjastossa Esnetti-lähiverkko
- Sim-kortilla mobiiliverkkoon, kuten puhelinkin
- Älypuhelimien avulla (puhelin toimii verkon tukiasemana, ns. wifi hotspot, eli oma yhteyspiste)
- Sim-korttipaikalliset tabletit ovat hankintahinnaltaan pelkästään wifi-verkossa toimivia tabletteja kalliimpia

ipadin painikkeet ja kytkimet

- **Kotipainike:**
Kotinäppäimen painalluksella laite siirtyy kotisivulle riippumatta siitä, mitä olet sillä hetkellä tekemässä
- **Käynnistyspainike:**
Pitkään painamalla voit kytkeä laitteen virransäästötilaan tai herättää sen siitä. Jos painiketta painaa vielä pidempään, laite sammuu.

Android tabletin painikkeet ja kytkimet

- Android tabletista löytyy samat peruspainikkeet, kuin ipadeissakin. Niiden sijainti voi kuitenkin olla hieman eri.
- Kotipainike löytyy usein näytöltä, se ei siis ole varsinainen nappi.

<https://vanin-yhdistysvain-fi-bin.directo.fi/@Bin/7b7e95bf99e43f4c0b57a3fb8b9e35e7/1568625504/application/pdf/413540/Lenovo-TAB2-10-30-Ohje-20160915.pdf>

iPadin herättely

- Avaa tabletin kuori tai herätä laite lyhyellä sivulla olevasta kotipainikkeesta. Android: lyhyt painallus virtakytkimestä
- Jos laitteeseen on asennettu pääsykoodi, paina kotinäppäintä toistamiseen.
- Pääsykoodin näppäiltyäsi olet koti- / aloitussivulla. Jos et käytä iPadia vähään aikaan, laite menee virransäästötilaan (näyttö himmenee) ja sitten lukkiutuu, jolloin suojakoodi tulee näppäillä uudelleen.

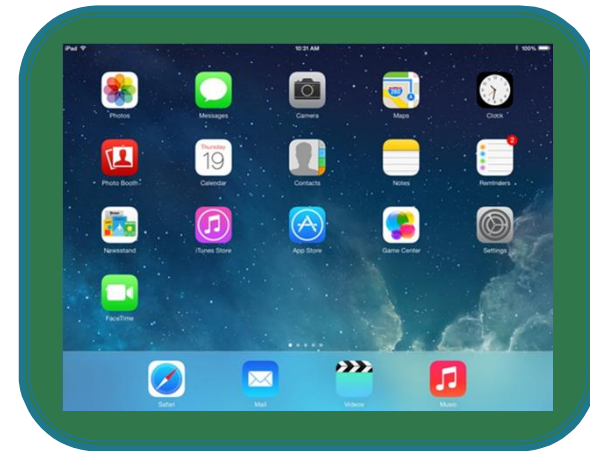
Tablettia käytetään sormiohjauksella

Perusliikkeitä ovat:

- näpäytys (yksi sorminäppäys)
- kaksoisnäpäytys
- nipistys
- painallus
- liu´utus

Liu´uttamalla sormeja sivusuunnassa voidaan siirtyä sivulta toisella

Näppäimistö nousee esiin tarvittaessa, esim. Internet-osoitetta kirjoitettaessa, kaavakkeita täytettäessä tai viestiä kirjoitettaessa

Kokeile!

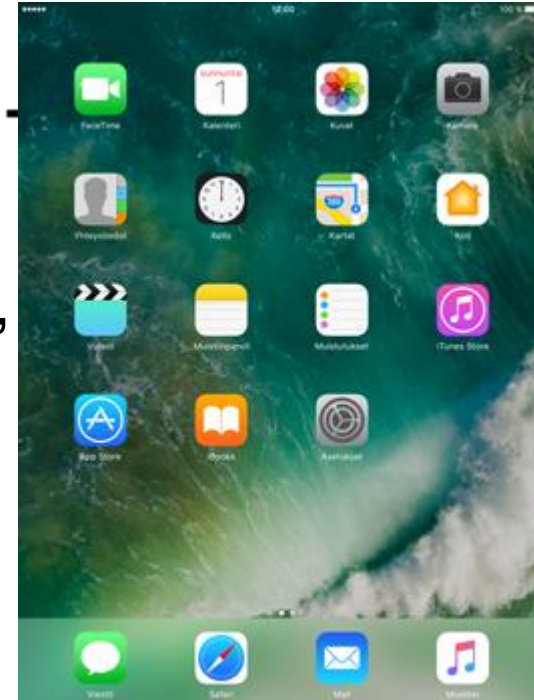
- Virtakytkintä ja äänenvoimakkuuskytkimiä
- Kotinäppäintä
- Löydätkö:
  - Etukamera
  - Takakamera
  - Mikrofoni
  - Laturiliitäntä
  - Kuulokeportti
- Sammuta iPad
- Avaa iPad
- Nukuta iPad (virransäästötila)

Tutustutaan sovellukseen

Tablettien sovellukset = applikaatiot, ”appsit”

- Laitteissa valmiina sovelluksia, joita ei pysty poistamaan, eli vakiosovellukset, esim. kalenteri, kamera, oma Internet-selain
- Sovellus avataan näpäyttämällä sovelluskuvaketta.
- Sovelluksen saa ”kellumaan” painamalla sitä pidempään → kuvakkeen voi siirtää haluamaansa kohtaan

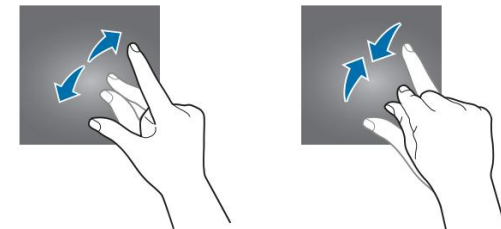
Sovellus: Asetukset

- Asetuksista hallitaan ja määritellään omaa laitetta esim.
  - Wi-Fi –verkkoyhteys
  - Bluetooth (yhdistää lähietäisyydellä olevia laitteita toisiinsa, esim. näppäimistön tablettiin
- Yleiset / tietoja laitteesta
  - esim. ohjelmistopäivitykset
    - ohjelmisto kannattaa päivittää aina, kun tabletti kysyy sitä
    - tallennustila: kuinka paljon tilaa on jäljellä, mitkä sovellukset vievät eniten tilaa

Sovellus: Kamera

- Valokuvaus ja videokuvaus
- Kytkimen vieressä on kameraa vaihtava näppäin, jonka avulla voit valita, kummalta puolelta laitetta kamera kuvaa
- Kun otat valokuvaa, pidä laitetta hetki paikallaan, jolloin kamera tarkentuu
- Paina ruudussa olevaa painiketta ottaaksesi kuvan
- Zoomataksesi käytä nipistysotetta (pienennä – suurennä)

Sovellus: kuvat / Galleria

- Tabletilla otetut kuvat ja videot tallentuvat tänne
- Kuvien tarkastelu ja poistaminen
- Kuvaa voi hieman käsitellä

Sovellus: Internet-selain

- Selaimella käytetään verkkosivuja, eli Internetiä. Selaimia on useita esim:
- Safari – Applen laitteen oletusselain
- Google Chrome – Android-laitteen oletusselain
- Mozilla Firefox

Sovellus: Sähköposti

- Sähköpostia voi käyttää joko selaimella tai mobiilisovelluksella.
- Yleisesti käytettyjä ilmaisia sähköpostisovelluksia:
  - Gmail – Android-laitteen oletussähköposti, toimii kaikilla laitteilla ~ Google-tili
  - iCloud – Applen laitteiden sähköposti
  - Hotmail
  - Suomi24
- Sähköpostiosoitteen voi saada usein myös nettiliittymän mukana.

Muutamia hyödyllisiä ja yleisiä ladattavia sovelluksia

- Televisio-ohjelmat: Yle Areena, Ruutu, Katsomo, Netflix (ym. maksulliset)
- Musiikin kuunteluun: Spotify, Naxos Music Library, YouTube (Google-tili)
- Tiedostojen tallentamiseen: Google Drive, Dropbox jne.
- Sähkökirjojen lukemiseen: Ellibs sovellus, BlueFire Reader
- Sähköposti: Gmail, Hotmail, verkko-operaattoreiden omat
- Yhteydenpitoon: Facebook, WhatsApp, Instagram, Skype

Sovellusten lataaminen

- Sovelluksia voi ladata lisää tabletin omasta sovelluskaupasta
  - App Store / Applen iPadit
  - Google Play / Android-tabletit
- Moni yleinen sovellus on ilmainen
- Voi olla myös sovelluksen sisäisiä maksuja
- Google-tunnukset tai Apple ID tarvitaan ostamiseen

Sovelluksen poistaminen

- iPadeista sovellus poistetaan painamalla sovelluskuvaketta pitkään, kunnes se alkaa väristä. Tällöin sovelluksen voi poistaa näyttöön ilmestyvästä ruksista.
- Android-laitteesta sovelluksen poistaminen tapahtuu asetusten kautta.

Asennettujen sovellusten poistaminen

1. Avaa laitteen Asetukset-sovellus .
2. Valitse **Sovellukset ja ilmoitukset**.
3. Kosketa poistettavaa sovellusta. Jos sitä ei näy, valitse ensin **Näytä kaikki sovellukset** tai **Sovellustiedot**.
4. Valitse **Poista**.

Kokeile!

- Ota kuva tai parikin
- Etsi otoksesi Kuvat –sovelluksesta ja poista ne
- Avaa nettiselain (safari tai Chrome)
- Tee haku esim. sanoilla länsi-savo ja avaa lehden kotisivu
- Avaa sovelluskauppa AppStore tai Google Play
- Tee haku esim. sanoilla yle areena
- Lataa ja asenna sovellus laitteelle
- Jos haluat, voit myös poistaa lataamasi sovelluksen

Tietotunnit jatkuvat keskiviikkoina klo 12-13 ja 18-19

- Hoidetaan terveyttä verkon avulla 2.10.
- Nautitaan e-aineistoista 16.10.
- Tehostetaan työskentelyä ilmaisohjelmien avulla 27.11.
- Tutustutaan historiaan digitoitujen aineistojen avulla 4.12.
- Muita:
  - Digiopastusta ikääntyville – Esteryn vapaaehtoiset vertaisohjaajat auttavat kaikissa digipulmissa kirjaston yläaulassa torstaisin klo 12-14
  - Kesäyliopiston DiKATA-verkkokoulutukset
<http://mikkelinkesayliopisto.fi/dikata>